

Merkittävimmät sudenkorentohavainnot (Odonata) Suomesta 2008–2020

Sami Karjalainen

Karjalainen, S. 2021: Merkittävimmät sudenkorentohavainnot (Odonata) Suomesta 2008–2020. [The most significant dragonfly (Odonata) records from Finland between 2008 and 2020]. — Sahlbergia 27(1): 2–15. Helsinki, Finland, ISSN 2342-7582.

Julkaisun tarkoitus on koota yhteen tärkeimmät sudenkorentohavainnot vuodesta 2008 vuoteen 2020. Edellinen kooste (Karjalainen 2007) käsitteli ajanjaksoa 2002–2007. Julkaisu sisältää 1) maalle uudet lajit, 2) uudet maakuntahavainnot ja 3) muita kiinnostavia havaintoja. Ajanjakson aikana Suomessa on havaittu yhdeksän maalle uutta sudenkorentolajia ja tehty 73 uutta maakuntahavaintoa. Suomessa tavattujen sudenkorentolajien määrä on nyt 63. Julkaisussa esitetään myös uusilla havainnoilla päivitetty Suomen sudenkorentojen maakuntataulukko.

The purpose of this article is to compile the most significant dragonfly records from Finland during the period between 2008 and 2020. My earlier publication (Karjalainen 2007) concentrated on the period between 2002 and 2007. The present publication covers records made after that publication. This includes 1) new species to Finland, 2) new provincial records and 3) other interesting records. In the period nine species new to the Finnish fauna were found and 73 new provincial records were made. The number of dragonfly species recorded in Finland is now 63. An updated version of a distribution table of Finnish dragonflies by biogeographical provinces is presented.

Sami Karjalainen, Neidonpuistontie 6 D 8, FI-02400 Kirkkonummi, Finland. Email: sk@korento.net

Johdanto

Tämän julkaisun tarkoitus on koota yhteen merkittävimmät sudenkorentohavainnot Suomesta vuodesta 2008 vuoteen 2020. Julkaisu on jatkoa aiemmalle artikkelilleni (Karjalainen 2007), joka keskittyi ajanjaksoon 2002–2007. Kyseisenä kuuden vuoden ajanjaksona uusia maakuntahavaintoja syntyi 48 eli keski-

määrin kahdeksan vuotta kohti. Suomen sudenkorennot -kirjan (Karjalainen 2002) julkaisua edeltäneenä 16 vuotena (1986–2001) tehtiin yhteensä 12 uutta sudenkorentojen maakuntahavaintoa eli vähemmän kuin yksi vuotta kohti.

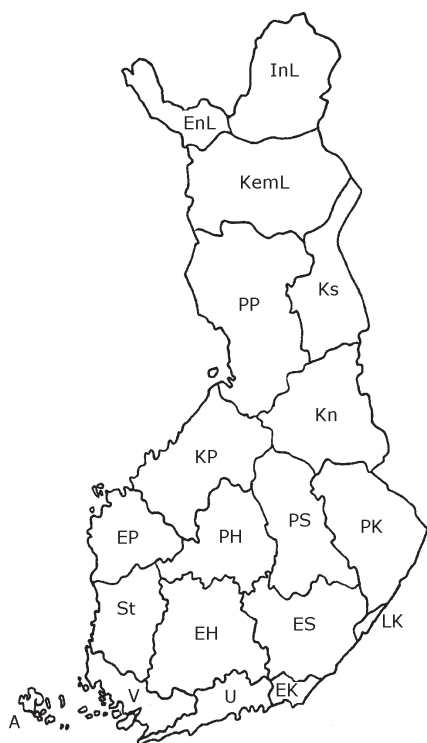
Tässä julkaistaan samalla päivitetty versio maakuntalevinneisyystaulukosta. Edellinen versio julkaistiin Suomen sudenkorennot -kirjan uudistetussa laitoksessa (Karjalainen 2010).

Havaintojen keruu

Useimpien tässä julkaistavien havaintojen todisteena on ollut luontovalokuva, sillä sudenkorentoharrastus keskittyy nykyään valokuvaukseen. Aktiivisia sudenkorentojen valokuvauksen harrastajia on varsin paljon, ja monet kuvaavat sudenkorentoja muun luonnon ohella. Tässä ainoastaan merkittävimpiin löytöihin keskittyvässä julkaisussa on mukana peräti 82 henkilön havaintoja.

Kuvaajat lähettävät valokuvia sudenkorennoista eri keskustelupalstoille ja postituslistoille sekä suoraan sudenkorentoasiantuntijoille. Suuressa osassa havainnoista sudenkorennon löytäjä on itse todennut tehneensä merkittävän löydön. Aika monet tapauksista ovat kuitenkin sellaisia, että joku muu on määrittänyt lajin vasta valokuvasta.

Osa havainnosta on julkaistu *Crenata*-lehdessä 2008–2015, jolloin havainnot on julkaisun yhteydessä tarkistettu. Suomelle uusista lajeista on laadittu mediatiedotteet, joten näitä tietoja on julkaistu eri lehdissä ja televisiossa. Uusia havaintoja on

Kuva 1. Luonnontieteelliset maakunnat Suomessa.
Figure 1. Biogeographical provinces in Finland.

Kuva 2. Maan ensimmäinen ja tähän mennessä ainut hentokeijukorento (*Lestes virens*). Kuva: Miikka Friman.

Figure 2. The first and so far the only *Lestes virens* individual found from Finland. Photo: Miikka Friman.

jatkuvasti koottu *sudenkorento.fi*-sivustolle, mutta siellä esitetyt tiedot eivät ole yhtä kattavia eivätkä yhtä hyvin tarkistettuja kuin tässä julkaisussa.

Kävin uusien havaintojen varalta läpi myös Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi-havaintotietokantaan kertyneen aineiston (tammikuu 2021), ja sieltä löytyikin useita sudenkorentojen maakuntahavainnoja, jotka eivät olleet ennestään tiedossa ja jotka pystyin valokuvan ja muiden tarkistusten perusteella varmistamaan. Osa havainnoista perustui kuitenkin vääriin lajinnäärityksiin, ja kaikkien havaintojen varmistaminen ei onnistunut, joten karsin nämä havainnot pois tästä julkaisusta.

Taulukkojen sisältö

Taulukossa 1 luetellaan Suomelle uudet sudenkorentolajit vuosilta 2008–2020. Ensimmäisen havainnon lisäksi kerrotaan kyseisten lajien kaikki muutkin havainnot eri paikoilta.

Taulukossa 2 luetellaan muut sudenkorentojen uudet maakuntahavainnot vuosilta 2008–2020. Kustakin ilmoitetaan maakunnan ensimmäinen tiedossa oleva havainto. Kuva 1 näyttää maakuntakartan.

Taulukossa 3 esitetään uusilla tiedoilla päivitetty Suomen sudenkorentojen maakuntataulukko.

Kuva 3. Maan ensimmäinen ja tähän mennessä ainut hohtoukonkorento (*Aeshna affinis*). Asmus Schröter leg. Kuva: Sami Karjalainen.

Figure 3. The first and so far the only *Aeshna affinis* individual found from Finland. Asmus Schröter leg. Photo: Sami Karjalainen.

Kuva 4. Maan ensimmäinen kulkusyyskorento (*Sympetrum fonscolombii*). Kuva: Timo Päivinen.

Figure 4. The first *Sympetrum fonscolombii* individual found from Finland. Photo: Timo Päivinen.

Kuva 5. Maan ensimmäinen vyösyyskorento (*Sympetrum pedemontanum*). Petri Ahlroth ja Anders Albrecht leg. Kuva: Sami Karjalainen.

Figure 5. The first *Sympetrum pedemontanum* individual found from Finland. Petri Ahlroth ja Anders Albrecht leg. Photo: Sami Karjalainen.

Taulukko 1. Suomelle uusien sudenkorentolajien havainnot 2008–2020. Kustakin listataan ensimmäisen havainnon lisäksi kaikki muutkin havainnot.
Table 1. Records of new species to Finland between 2008 and 2020. All records of each species are presented.

Laji	Maakunta	Paikka	Yksilöt	Päiväys	Havaitsija(t)	Kommentti
Hentokeijukorento (<i>Lestes virens</i>)	U	Vantaa, Luhtaankmäki	1 koiras	27.– 28.8.2011	Miikka Friman	Maan ensimmäinen havainto ja ainoa tähän asti. Yksilöä valokuvattu/videoitu kahtena eri päivänä (Kuva 2), minkä jälkeen se on kerätty. Julkaisu havainnosta: Friman (2012).
Lännekirsikorento (<i>Sympetma fusca</i>)	A	Geta, Revelsberget	1 naaras	27.8.2020	Jyri Mäki- Jaakkola	Maan ensimmäinen havainto ja ainoa tähän asti. Valokuvattu.
Idänjokikorento (<i>Stylurus/Gomphus flavipes</i>)	ES	Savitaipale, Tornio	1 koiras	6.9.2014	Jouko Rantanen	Maan ensimmäinen havainto ja ainoa tähän asti. Valokuvattu. Tietoa havainnosta: Karjalainen (2015).
Hohtoukkorento (<i>Aeshna affinis</i>)	U	Helsinki, Vuosaari	1 koiras	2.8.2008	Asmus Schröter	Maan ensimmäinen havainto ja ainoa tähän asti. Yksilö kerätty (Kuva 3). Julkaisu havainnosta: Karjalainen (2008) ja Schröter & Karjalainen (2009).
Kulku-ukonkorento (<i>Anax ephippiger</i>)	V	Paimio, Spurilanlampi	1 koiras	24.5.2014	Hanna Järvinen, Reijo Vikman ja Pekka Salmi	Maan ensimmäinen havainto ja ainoa tähän asti. Valokuvattu. Tietoa havainnosta: Karjalainen (2015).
Keisarikorento (<i>Anax imperator</i>)	A	Lemland, Lågskär	1 koiras	12.7.2010	Pekka Saikko, Petro Pynnönen, Alpi Pynnönen ja Kari Soilevaara	Maan ensimmäinen havainto. Valokuvattu. Julkaisu havainnosta: Saikko, Pynnönen & Soilevaara (2011).
	V	Kustavi, Kaurissalo	1 koiras	3.–4.7.2013	Reijo Leino	Toinen havainto. Valokuvattu.
	EK	Hamina, Pahanlamminsuu	1 koiras	24.6.2019	Petri Parkko ja Petri Metsälä	Kolmas havainto. Valokuvattu.
	V	Paimio, Rahkassuo	1 koiras	31.7.2020	Hanna Järvinen ja Reijo Vikman	Neljäs havainto. Valokuvattu. Havaittu samalla paikalla uudestaan seuraavina päivinä.
	U	Helsinki, Pornaistenniemi	1 naaras	1.8.2020	Vesa Huttunen	Muniva naaras. Lajin viides havainto ja ensimmäinen naaras. Valokuvattu. Tietoa havainnosta: Huttunen (2020).
Sormusukonkorento (<i>Anax parthenope</i>)	U	Inkoo, Kopparnäs	1 koiras	16.7.2013	Jan Tvrdy	Maan ensimmäinen havainto ja ainoa tähän asti. Valokuvattu. Tietoa havainnosta: Karjalainen (2014)

Kulkusyyskorento (Sympetrum fonscolombii)	U	Helsinki, Uutela	1 naaras	9.10.2011	Timo Päivinen	Maan ensimmäinen havainto. Valokuvattu (Kuva 4). Julkaisu havainnosta: Päivinen (2012).
	EH	Hämeenlinna, Korpilamminsuo	1 koiras	21.5.2013	Tapani Järveläinen	Toinen havainto. Yksilö kerätty.
	U	Vantaa, lentokentän seutu	2 naarasta ja 2 naarasta	2.8.2013 ja 5.9.2013	Teppo Häyhä (2.8.) ja Miiikka Friman (5.9.)	Kolmas havaintopaikka. Valokuvattu. Osa yksilöistä oli nuoruusväreissä eli nk. teneraaleja. Laji vaikuttaa siis lisääntyneen paikalla. Kuoritutuvia yksilöitä tai toukkanahkoja ei kuitenkaan havaittu.
	V	Kemiönsaari, Örö	1 koiras	5.8.2014	Petri Metsälä ja Petri Parkko	Neljäs havaintopaikka. Valokuvattu.
	V	Parainen, Jurmo	1 koiras	6.6.2019	Jyrki Normaja	Viides havaintopaikka. Valokuvattu. Samalta paikalta useita havaintoja tämän jälkeen.
	PP	Ii, Ulkokrunni	1 koiras	19.6.2019	Marko Nieminen	Kuudes havaintopaikka ja selvästi pohjoisin havainto.
	U	Hanko, Furuvik	1 koiras ja 1 naaras	28.7.2019	Ari Turunen	Seitsemäs havaintopaikka. Valokuvattu
	U	Kirkkonummi, Rönnskär	1 koiras	3.8.2019	Janne Koskinen, Sebastian Andrejeff ym.	Kahdeksas havaintopaikka. Valokuvattu
Vyösyyskorento (Sympetrum pedemontanum)	U	Hanko, Tvärminne	1 koiras	30.7.2010	Petri Ahlroth ja Anders Albrecht	Maan ensimmäinen havainto. Yksilö kerätty (Kuva 5).
	PK	Liperi, Ylämylly	1 naaras	27.7.2011	Kari Manner	Toinen havainto. Valokuvattu. Euroopan pohjoisin löytöpaikka.

Taulukko 2. Suomen sudenkorentojen uudet maakuntahavainnot 2008–2020.
Table 2. New provincial records of Finnish dragonflies between 2008 and 2020.

Laji	Maakunta	Paikka	Yksilöt	Päiväys	Havaittaja(t)	Kommentti
Immenkorento (<i>Calopteryx splendens</i>)	PP	Pudasjärvi, Mertajoki, Suukoski	8 toukkaa	20.9.2007	Lauri Paasivirta	Vuoden 2007 havainto on tullut tietoon myöhässä ja siksi mukana tässä.
Sirokeijukorento (<i>Lestes sponsa</i>)	KemL	Kittilä, Rautuskylä	1 naaras	6.8.2008	Petro Pynnönen	Maan pohjoisin havainto.
Idänkirvikorento (<i>Sympetma paedisca</i>)	A	Jomala, Torpfjärden	3–4	13.9.2015	Jyrki Normaja ja Rami Lindroos	Valokuvattu.
	St	Eurajoki, Lastensuo	1 naaras	1.9.2014	Jyri Mäki-Jaakkola	Valokuvattu.
	EH	Loppi, Tyräjäsuo	1 koiras	16.5.2010	Jouni Tuohimaa	Valokuvattu.
Kuutyönkorento (<i>Coenagrion lunulatum</i>)	A	Lemland, Lågskär	1 koiras	25.5.2014	Jyrki Normaja	Valokuvattu.
	KP	Kalajoki, Kaakkurineva	1000	22.6.2009	Jouko ja Jere Rantanen	Valokuvattu.
Eteläntytönkorento (<i>Coenagrion puella</i>)	A	Hammarland, Djälkenböle	1 koiras	29.6.2012	Rami Lindroos	Valokuvattu. Julkaisu eteläntytönkorenon leviämisestä Suomessa: Mäkinen (2012).
	LK	Parikkala, Pohjanranta	2 koirasta	12.8.2017	Jouko ja Jere Rantanen	
Sirotyönkorento (<i>Coenagrion pulchellum</i>)	Kn	Kajaani, Önkkörinlampi	15	4.7.2013	Tuomo Pihlaja ja Juha Rahkonen	Valokuvattu.
Isotyönkorento (<i>Erythromma najas</i>)	KemL	Kittilä, Pikku Sinermäjärvi	1 toukka	24.7.2018	Pekka Majuri	Näyte kerätty ja tutkittu mikroskoopilla. Maan pohjoisin havainto.
Kääpiötyönkorento (<i>Nehalennia speciosa</i>)	EH	Loppi	1 koiras	18.7.2015	Jouni Tuohimaa	Valokuvattu. Ensimmäinen varsinainen sisämaahavainto.
Hoikkatyönkorento (<i>Ischnura elegans</i>)	EP	Vaasa, Kalvgrundet	10	20.6.2008	Jarmo Latva	Maakunnasta on useita muitakin havaintoja lajista.
	PS	Leppävirta, Viholansaari	10	11.7.2008	Sakari Markkanen	Valokuvattu.
	KP	Kokkola, Isokari	1 koiras	20.8.2020	Pentti Ketola	Valokuvattu.
Kertyönkorento (<i>Ischnura pumilio</i>)	V	Parainen, Lemlahdensaari	1 naaras	10.6.2012	Mervi Haukila ja Ari Kuusela	Valokuvattu. Seuraava päivänä havaittu lisää yksiöitä.
	St	Pori, Yyterin lietteet	2 koirasta ja 2 naarasta	29.8.2011	Kari Kaunisto	Valokuvattu.

Karvaukonkorento (<i>Brachytron pratense</i>)	PK	Kitee, Kiteenjoki, Kontturi	1 naaras	7.6.2013	Timo Päivinen	
Isoukonkorento (<i>Aeshna crenata</i>)	PS	Tuusniemi, Tuusjärvi, nimetön suolampi	1 koiras ja 1 naaras	31.7.2009	Seppo Neuvonen	Kerätty.
Kirjokoukonkorento (<i>Aeshna cyanea</i>)	KP	Vimpeli, Sääksjärvi	4	17.–18.8.2017	Juha Tuohimaa	Valokuvattu.
Ruskoukonkorento (<i>Aeshna grandis</i>)	EnL	Enontekiö, Sonkamuotka, Äijäjoki	1 koiras	7.7.2014	Jussi Mäkinen	
Etelänoukonkorento (<i>Aeshna mixta</i>)	St	Pori, Reposaari	1 koiras	16.9.2016	Erkki Jaakohuhta	Valokuvattu.
	LK	Parikkala, Siikalampi	1 koiras	17.8.2014	Markku Lijjeblad	Valokuvattu.
Viherekonkorento (<i>Aeshna viridis</i>)	A	Lemland, Lågskär	1 koiras	8.9.2012	Pekka Saitko	Valokuvattu. Vaelaja, sopivaa lisääntymispaikkaa ei lähistöllä.
	U	Porvoo, Pellinki	1 koiras	29.8.2009	Johan Andersson	Valokuvattu. Vaelaja, mahdollisesti Virosta, sopivaa lisääntymispaikkaa ei lähistöllä (Andersson & Karjalainen 2009).
	ES	Lappeenranta, Hanhijärvi	6 koirasta	11.–12.8.2010	Jere ja Jouko Rantanen	
	PP	Ii, Stenberg	1 naaras	24.7.2014	Lassi Kalleinen	Valokuvattu. Vierailin itse Stenbergin järvellä 27.7.2020 ja totesin viherekoukonrennon esiintyvän paikalla varsin runsaslukuisena. Viherekoukorentoja lenteli myös metsässä ja Iijoen rannalla. Tämä on lajin pohjoisin tunnettu esiintymä Suomessa, Euroopassa ja ilmeisesti koko maailmassa.
Kirjojokikorento (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	Kn	Puolanka, Siikavaaran luonnonsuojelualue, Lomasuo	1 koiras	11.8.2012	Päivi ja Olli Pihlajamaa	Valokuvattu.
	KemL	Kolari, Äkäsjokisuu	1 koiras	19.9.2015	Keijo Mattila ja Juha Salokannel	Valokuvattu. Laji on tavattu myös Sodankylän Kelukoskella: 1 koiras, 17.7.2018, Albus Luontopalvelut Oy (julkaistu Sakatin monimetalliesiintymän kaivoshankeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa). Nämä ovat maan pohjoisimmat havainnot.
Purokorento (<i>Cordulegaster boltonii</i>)	Ks	Posio, Kurttajoki	1 koiras	20.7.2018	Alpo Huhmarniemi	Valokuvattu.
Läitökorento (<i>Epitheta bimaculata</i>)	EP	Alavus, Saarijärvi	1 koiras	12.6.2020	Jukka Koivisto	Valokuvattu. Havaitisijalla on toinenkin havainto samasta lajista samasta maakunnasta.

Aapakiiltokorento (<i>Somatochlora alpestris</i>)	V	Paimio	1 koiras	28.6.2016	Hanna Järvinen	Valokuvattu.
	U	Hyvinkää, Kurkisu	1 koiras	2.7.2009	Petro Pynnönen	Valokuvattu.
	ES	Ruokolahti, Hörkkölä, Suurisuo	1 koiras	4.7.2010	Seppo Keltanen	Valokuvattu. Tavattu samassa paikassa kaksi kertaa uudestaan saman viikon sisällä. Maakunnasta on myöhempiaikin lajin havaintoja.
Täpiäkiiltokorento (<i>Somatochlora flavomaculata</i>)	PP	Tervola, Kauvonkangas	1 naaras	11.7.2010	Raimo Koskenkorva	Valokuvattu. Maan pohjoisin havainto.
	KemL	Kittilä, Julmalampi	1 koiras	9.7.2011	Hannu Ormio	Kerätty.
Tundrakiiltokorento (<i>Somatochlora sahlbergi</i>)	EnL	Enontekiö, Annjaloanji, Andreankenttä	1 naaras	9.7.2007	Markus P. Rantala	Vuoden 2007 havainto on tullut tietoon myöhässä ja siksi mukana tässä. Maakunnasta on saatu tämän jälkeen useita muitakin havaintoja. Näistä mainittakoon Jussi Mäkinen löytämät lisääntymispaikat (toukkanahkoja ym.): Enontekiö, Laassavaara, 11.7.2014 ja Enontekiö, Ailakkavaara, 20.7.2018. Tietoa Laassavaaran esiintymästä: Mäkinen (2015).
Litteähukankorento (<i>Libellula depressa</i>)	KP	Kokkola, Korkeahuhta	1 koiras	15.7.2012	Marko Knuutti	Valokuvattu.
Ruskohukankorento (<i>Libellula quadrimaculata</i>)	InL	Inari, Veskonieni	1	23.6.2016	Eerikki Rundgren	Maan pohjoisin havainto.
Merisinkorento (<i>Orthetrum cancellatum</i>)	PH	Petäjävesi, Mommiojärvi	1 koiras	13.7.2018	Lauri Ijäs	Valokuvattu. Useimmat muut merisinkorenon sisämaahavainnot ovat Itä-Suomesta.
	PK	Ljperi, Pärnävaara	1 koiras	27.6.2009	Ali Karhu	Kerätty.
	KP	Kokkola, Haukioja	1 naaras	25.6.2008	Pentti Ketola	Valokuvattu. Lisäksi Jukka Mansikkamäki on havainnut lajin useita kertoja tämän jälkeen. Nämä Kokkolan seudun havainnot ovat maan pohjoisimpia.
Hoikkasinkorento (<i>Orthetrum coerulescens</i>)	U	Porvoo, Pellinki	1 koiras	10.7.2009	Johan Andersson	Valokuvattu.
	PH	Toivakka, Patoskylä	7	27.7.2010	Timo Leinonen, Pekka Leinonen ja Juha Rahkonen	Valokuvattu. Maakunnassa on tehty useita lajin havaintoja tämän jälkeen.
	PK	Ljperi, Kaatamo	1 koiras	8.7.2011	Ali Karhu	Kerätty.
Tummasyyskorento (<i>Sympetrum danae</i>)	InL	Inari, Kaamanen	1	25.7.2008	Petri Metsälä ja Petri Parkko	
Vertikorento (<i>Sympetrum sanguineum</i>)	St	Säkylä, Sarvonlahti	1 koiras	9.8.2014	Jyri Mäki-Jaakkola	Valokuvattu.

	PH	Laukaa, Savio	1 koiras	30.7.2010	Pekka Leinonen ja Juha Rahkonen	Valokuvattu.
	PK	Värtsilä, Säpäri ja Kitee, Kattilavaara	1 koiras ja 2 koirasta	6.8.2010	Jere ja Jouko Rantanen	Valokuvattu.
Lännensyyskorento (<i>Sympetrum striolatum</i>)	U	Hanko, Uddskatan	1 koiras	24.10.2004	Petteri Lehikoinen	Valokuvattu. Lukuisia havaintoja Hangosta tämän jälkeen. Tavattu myös idempänä samassa maakunnassa, itäisimmät havainnot ovat Helsingistä.
Punasyyskorento (<i>Sympetrum vulgatum</i>)	PS	Kuopio, Puutosmäki	3	24.8.2008	Sakari Markkanen	Valokuvattu.
	Kn	Kuhmo, Teerineva	1 koiras	1.8.2010	Sami Luoma	Havaittu myöhemmin samassa maakunnassa hieman pohjoisempaan: Kajaani, Otanmäen lintuvesiallas, 5.9.2014, 1 koiras, valokuvattu, Urpo Haapalainen.
Siirolampikorento (<i>Leucorrhinia albifrons</i>)	Kn	Kajaani, Kiiolampi	1 koiras	21.6.2014	Urpo Haapalainen	Valokuvattu.
	PP	Oulu, Hiukkavaara, Valkiaisjärvi	1 koiras	10.7.2009	Jukka Veijola	Valokuvattu.
Siirolampikorento (<i>Leucorrhinia caudalis</i>)	PP	Oulu, Mustalampi	10	27.6.2016	Esa Malila	Valokuvattu. Sama havaittaja on löytänyt lajin myös toisesta paikasta lähistöltä. Nämä ovat lajin pohjoisimmat havainnot Suomessa.
Täplälampikorento (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	PK	Kitee, Juurikkajärvi	2 koirasta	29.6.2011	Timo Päivinen ja Timo Salmelainen	Ensihavainnosta ei ole dokumenttia, mutta TP valokuvasi saman lajin myöhemmin samalla paikalla.
	Kn	Kajaani, Önkörinlampi	1 koiras	4.7.2013	Tuomo Pihlaja ja Juha Rahkonen	Valokuvattu. Suomen ja koko Euroopan pohjoisin havainto.

			InL		InL
			EnL		EnL
			KemL		KemL
			Ks		Ks
	PP	PP	PP		PP
	Kn	Kn	Kn	Kn	Kn
	KP	KP	KP		KP
	PK	PK	PK	PK	PK
	PS	PS	PS		PS
	PH	PH	PH	PH	PH
	EP	EP	EP		EP
	LK	LK	LK	LK	LK
	ES	ES	ES	ES	ES
	EH	EH	EH	EH	EH
	St	St	St	St	St
	EK	EK	EK	EK	EK
	U	U	U	U	U
	V	V	V	V	V
	A	A	A		A
Sirilampikorento (<i>Leucorrhinia albifrons</i>)					
Lummelampikorento (<i>Leucorrhinia caudalis</i>)					
Pikkulampikorento (<i>Leucorrhinia dubia</i>)					
Täplälampikorento (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)					
Isolampikorento (<i>Leucorrhinia rubicunda</i>)					

Muita kiinnostavia sudenkorentohavaintoja

Erittäin uhanalaiseksi luokitellusta (Karjalainen 2019) kääpiötytönkorennosta, *Nehalennia speciosa* (Charpentier, 1840), on saatu uusia havaintoja. Lajin ainoa nykyinen tunnettu esiintymä elää lettosuolla A:Eckerössä. Esiintymän löysi Teppo Häyhä 27.6.2013. Suolla on tehty lukuisia muita havaintoja lajista tämän jälkeen. Lisäksi kääpiötytönkorennosta on saatu seuraavat yksittäisiä yksilöitä koskevat havainnot: U:Hanko, Tulliniemi, 7.6.2011, Janne Koskinen, Jarkko Santaharju ym.; U:Helsinki, Vuosaari, 1.7.2012, Janne Koskinen ja Elina Viirret; U:Espoo, Perinki, 5.6.2014, Olli Pihlajamaa; EH:Loppi, 18.7.2015, Jouni Tuohimaa (Taulukko 2) ja U:Helsinki, Vuosaari, 10.7.2016, Henri Koskinen.

Keritytönkorennon, *Ischnura pumilio* (Charpentier, 1825), toista sukupolvea havaittiin useilla paikoilla syyskesällä 2013 (Karjalainen 2014). Varmoja tai ainakin todennäköisiä tällaisia tapauksia olivat elo-syyskuussa Vantaan lentokentän tuntumassa havaitut yksilöt (viimeisin 22.9., Miikka Friman), Vantaan Viinikanmetsässä havaitut yksilöt (viimeisin 15.9., Miikka Friman) sekä elo-syyskuussa Lappeenrannan Pelkolassa havaitut yksilöt (viimeisin 13.9., Jouko Rantanen).

Helsingissä todettiin sudenkorentovaellus 5.6.2013 (Karjalainen 2014). Vaelluksesta tuli kaksi toisistaan riippumatonta ilmoitusta, jotka molemmat koskivat kyseisen päivän iltaa ja Helsinkiä. Hannu Mäenpää kertoi seuraavaa: "Istuin eilen illalla perheeni kanssa noin klo 19.15 kotini parvekkeella Tapainvainiossa, Helsingissä, kun yhtäkkiä sudenkorentoja lensi suoraan pohjoisesta etelään isoina parvina. Sudenkorentoja tuli noin 15 minuutin ajan satoja. Tätä en ole ennen nähnyt."

Markku O. Heinonen puolestaan kertoi seuraavaa: "Eilen illalla pihalla Paloheinässä korentoja valui etelään arviolta n. 5–20 yksilöä minuutissa noin 20 metrin kaistalla puiden latvusten korkeudella ja vähän yläpuolella (yleensä korentoja ei näy yhtään). Havainnointiaika oli vain noin 15 minuuttia." Vaelluksesta ei saatu valokuvia, eikä lajia tai lajeja tunnistettu. Mahdollisesti kyse oli ruskohukankorennosta, *Libellula quadrimaculata* Linnaeus, 1758.

Jämsän Kaipolan Lokalahdella havaittiin erittäin aikaisia syyskorentoja keväällä 2020. Näihin kuuluivat 7.4.2020 havaittu punasyyskorento, *Sympetrum vulgatum* (Linnaeus, 1758), 22.5.2020 havaittu elokorento, *Sympetrum flaveolum* (Linnaeus, 1758) ja 22.6.2020 havaittu verikorento, *Sympetrum sanguineum* (Müller, 1764). Havainnot tekivät Rauno Pitkäniemi, Lasse Oksanen ja Leo Lindroos.

Syyskorennot talvehtivat munavaiheessa, joten toukkien on täytynyt kehittyä aikuisiksi kevään aikana. Aikaisten havaintojen selitys on se, että läheisen paperitehtaan puhdistettu jätevesi oli lämmittänyt toukkien elinympäristön veden, mistä johtuen syyskorennot kehittyivät aikuisiksi näin nopeasti. Ve-

Kuva 6. Talvehtiva idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*). Parainen, 22.1.2018. Kuva: Håkan Söderholm.
Figure 6. Overwintering *Sympecma paedisca*. Parainen, 22nd January 2018. Photo: Håkan Söderholm.

den epätavallisen korkea lämpötila varmennettiin yksittäisellä lämpötilamittauksella. Suomessa ei ole aiemmin todettu huhtikuussa kuoriutuvia sudenkorentoja.

Idänkirsikorenon, *Sympecma paedisca* (Brauer, 1877), talvehtimisestä on saatu uusia tietoja Suomesta. Laji löydettiin kasvillisuuden joukosta talvehtimasta 28.1.2017. Koirasyksilöä koskevan havainnon tekivät Paraisilla Mikko Huunonen, Håkan Söderholm ja Jani Huunonen. Samat henkilöt ovat löytäneet myöhemmin lukuisia talvehtivia idänkirsikorentoja (Kuva 6). Havaintopaikat ovat usein etelään viettäviä rinteitä, joissa idänkirsikorenot roikkuvat heinissä pensaiden sisällä. Tyypillinen etäisyys lisääntymispaikkaan, lampeen, oli noin 200 metriä. Idänkirsikorentoja on Suomessa löydetty myös lumen päältä.

Huomioita havainnoista

Tässä koosteessa mainitaan yhdeksän Suomelle uutta lajia ja 73 uutta maakuntahavaintoa (kaksi vuodelta 2007, 71 vuosilta 2008–2020). Suomessa tavattujen sudenkorentolajien määrä on kasvanut ajanjakson aikana 54:stä 63:een. Lajiston muutos on ollut siis hyvin nopea, ja uusia lajeja on odotettavissa Suomeen jatkossakin. Yhtäkään näistä yhdeksästä lajista ei voida kuitenkaan vielä pitää Suomeen vakiintuneena, vaikka kulkusyskorento, *Sympetrum fonscolombii* (Selys, 1840), ilmeisesti jo lisääntyykin Suomessa (Taulukko 1). Keisarikorennosta, *Anax imperator* Leach, 1815, saataneen lähitulevaisuudessa uusi vakiintunut laji Suomeen.

Suomessa ensimmäisen kerran 2002 havaitut etelänukonkorento, *Aeshna mixta* Latreille, 1805 ja idänkirsikorento, *Sympecma paedisca*, (Karjalainen 2007) ovat sen sijaan jo vakiintuneet Suomeen. Molemmista on saatu paljon havaintoja laajahkolta alueelta ja myös lisääntymisestä Suomessa on monia varmoja todisteita.

Maakuntahavaintoja on tehty yhä ripeään tahtiin 2008–2020, keskimäärin noin 5,5 vuotta kohti. Jatkossa keskimääräinen vuosittaisten uusien maakuntahavaintojen määrä varmaankin vähenee, vaikka sudenkorentoharrastus jatkuisi aktiivisena ja vaikka ilmaston lämpeneminen yhä kuljettaisi lajeja pohjoista kohti. Uudellamaalla on jo havaittu 58 Suomen 63 lajista, joten uudet löydöt ovat tiukassa. Suomessa vakituisista lajeista Uudellamaalla havaitsematta on enää kaksi lajia, sorjahukankorento, *Libellula fulva* Müller, 1764, joka on tavattu lähellä Uudenmaan rajaa (V:Raasepori, Pohja), sekä vain kaukana Pohjois-Lapissa esiintyvä tundrakiiltokorento, *Somatochlora sahlbergi* Trybom, 1889. Myös muissa eteläisimmissä maakunnissa lajiston tuntemus on jo niin hyvällä tasolla, että uusia maakuntalöytöjä syntyy enää harvoin. Muualla Suomessa maakunnalle uusia lajeja on mahdollista löytää vähemmällä retkeilyllä. Suomen sudenkorentolajeista kuitenkin jo yksitoista tunnetaan kaikista maakunnista.

Kiitokset

Kiitän kaikkia sudenkorentohavainnoistaan tiedottaneita, muiden havaintotietoja välittäneitä, lisätietopyyntöihin vastanneita, lajinmääritykseen osallistuneita ja valokuvia julkaisuun luovuttaneita. Jussi Mäkinen ja Petro Pynnönen kommentoivat havaintoja ja antoivat täydentäviä tietoja. Brian Nelson tarkisti englanninkielisten tekstien kieliasun.

Lähdeviitteet

- Andersson, J. & Karjalainen, S. 2009: Pellingin sudenkorenot. — *Crenata* 3: 34–37.
- Friman, M. 2012: Hentokeijukorenon ensilöytö Suomessa. — *Crenata* 5: 39.
- Huttunen, V. 2020: Keisarikorento pyrähti kojun eteen. — *Suomen Luonto* 7/2020: 14–15.
- Karjalainen, S. 2002: Suomen sudenkorenot. — 222 s. Tammi, Helsinki.
- Karjalainen, S. 2007: Sudenkorentojen (Odonata) uudet maakuntahavainnot 2002–2007. — *Sahlbergia* 13: 13–25.
- Karjalainen, S. 2008: Hohtoukonkorento on tuorein tulokas. — *Helsingin Sanomat* 26.8.2008.
- Karjalainen, S. 2010: Suomen sudenkorenot (uudistettu laitos). — Tammi, Helsinki. 239 s.
- Karjalainen, S. 2014: Sudenkorentokesän 2013 kohokohtat. — *Crenata* 7: 10–13.
- Karjalainen, S. 2015: Sudenkorentokesän 2014 kohokohtat. — *Crenata* 8: 10–13.
- Karjalainen, S. 2019: Sudenkorenot. Julk.: Hyvärinen, E., Juslén, A., Kempainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.). Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019: 355–357. — Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Mäkinen, J. 2012: Eteläntönkorento (*Coenagrion puella*) Suomessa. — *Crenata* 5: 4–7.
- Mäkinen, J. 2015: Tundrakiiltokorento (*Somatochlora sahlbergi*) Kilpisjärvellä. — *Crenata* 8: 14–17.
- Päivinen, T. 2012: Sitten oli kulkusyskorenon vuoro. — *Crenata* 5: 39.
- Saikko, P., Pynnönen, P. & Soilevaara, K. 2011: Keisarikorento (*Anax imperator*) ensi kertaa Suomessa 12.7.2010 Lemlandin Lågskärillä. — *Crenata* 4: 40–41.
- Schröter, A. & Karjalainen, S. 2009: Hohtoukonkorento *Aeshna affinis* tavattiin Suomessa ensi kerran. — *Crenata* 2: 36–38.